

Enkele feiten en gegevens over het welzijns- en gezondheidsaanbod van zorgzone Noord-Oost

Dit document beschrijft het aanbod van welzijns- en gezondheidsdiensten in zorgzone Noord-Oost. Het is bedoeld als aanvulling op het document dat bepaalde aspecten van de sociaaleconomische realiteit van de inwoners van de zorgzone beschrijft (zie [hier](#)).

Het is niet de bedoeling om een volledig overzicht te geven, laat staan om de in de zorgzone aanwezige capaciteit om aan de behoeften van de bevolking te voldoen, te analyseren. De hier gepresenteerde elementen zijn hoofdzakelijk beschrijvend en er zijn tal van beperkingen aan deze beschrijving. Sommige beperkingen worden aan het einde van dit document vermeld. Bovendien zeggen deze cijfers niets over de kwaliteit of de omvang van de geleverde diensten. Ze maken het hoogstens mogelijk om een **deel van de bestaande hulpmiddelen in kaart te brengen om aan de behoeften van de bevolking van de zorgzone te voldoen** en misschien lopende of toekomstige acties te ondersteunen.

De onderstaande informatie is een beschrijvende analyse van de gegevens die beschikbaar zijn op Sociaal Brussel (www.social.brussels)¹

¹ De database van deze website wordt regelmatig bijgewerkt en de hier gepresenteerde analyses zijn gebaseerd op een export van de database op 29/02/2024. Het is dus mogelijk dat sommige waarden van variabelen in de tussentijd zijn gewijzigd.

Algemene gegevens

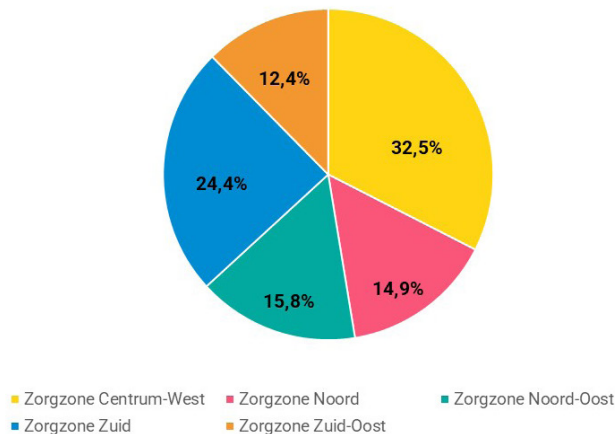
Zorgzone Noord-Oost bestaat uit drie gemeenten: **Evere, Schaarbeek en Sint-Joost-Ten-Node**. De zorgzone heeft een oppervlakte van 14 km²; dat is ongeveer 9% van de oppervlakte van het Gewest. Het is de kleinste van de 5 zorgzones. Zorgzone Noord-Oost telde **200.668 inwoners** in 2022, of ongeveer **16%** van de bevolking van het Brusselse Gewest. Dit groot aantal inwoners geconcentreerd op een klein grondgebied maakt het tot het dichtstbevolkte gebied: **14.132 inwoners/km²**. Met meer dan 22.000 inwoners/km² is de gemeente Sint-Joost zelfs de dichtstbevolkte gemeente van het hele land.

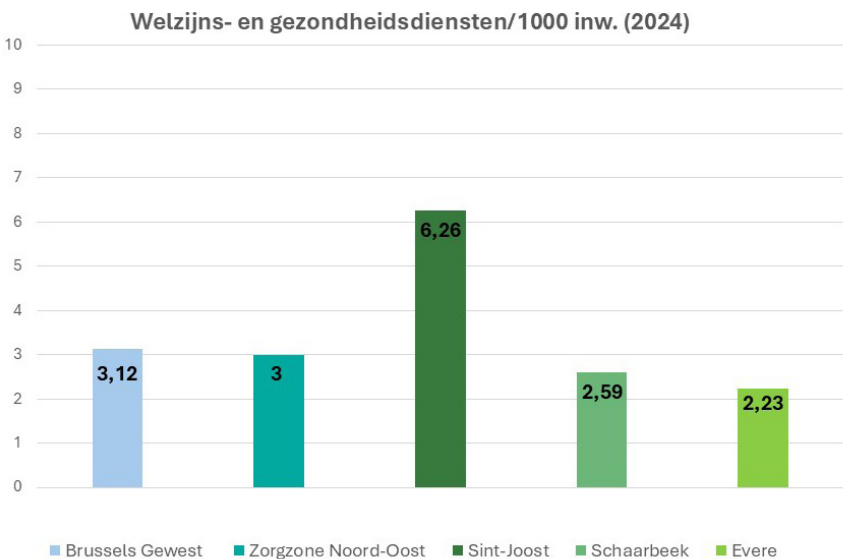
Welzijns- en gezondheidsdiensten

In totaal bevat de database van Sociaal Brussel **3.807 welzijns- of gezondheidsdiensten**. Daarvan waren er **602 gevestigd in zorgzone Noord-Oost**, wat neerkomt op ongeveer 16% van het totale aantal diensten. Dat komt overeen met **3,00 diensten per 1.000 inwoners**, wat iets lager is dan het gewestelijke gemiddelde. Dit komt ook overeen met een ratio van **42,4 diensten per km²**, wat daarentegen de grootste concentratie van diensten op een grondgebied van een zorgzone is.

Verdeling van de welzijns- en gezondheidsdiensten per Zorgzone (2024)

De gemeenten Schaarbeek en Evere hebben een dienstenratio per 1000 inwoners dat onder het gewestelijke gemiddelde ligt. Sint-Joost heeft daarentegen de op één na hoogste dienstenratio per 1000 inwoners van alle gemeenten in het Gewest, na Brussel-Centrum (6,26). De dienstenratio in Sint-Joost is opmerkelijk gezien de kleine omvang van de gemeente. Dit kan worden vergeleken met Koekelberg, een andere kleine en zeer dichtbevolkte gemeente, waar de dienstenratio slechts 2,14 diensten per 1000 inwoners bedraagt.

Gemeenten van de Zorgzone Noord Oost en Brussels gewest	Aantal diensten	Ratio per 1.000 inwoners
Sint-Joost	168	6.26
Brussels Gewest	3807	3.12
Zorgzone Noord-Oost	602	3.00
Schaarbeek	337	2.59
Evere	97	2.23

Van de diensten in zorgzone Noord-Oost geeft 54% aan een Franstalig **taalstatuut** te hebben, 25% een tweetalig statuut en 20% een Nederlandstalig statuut.

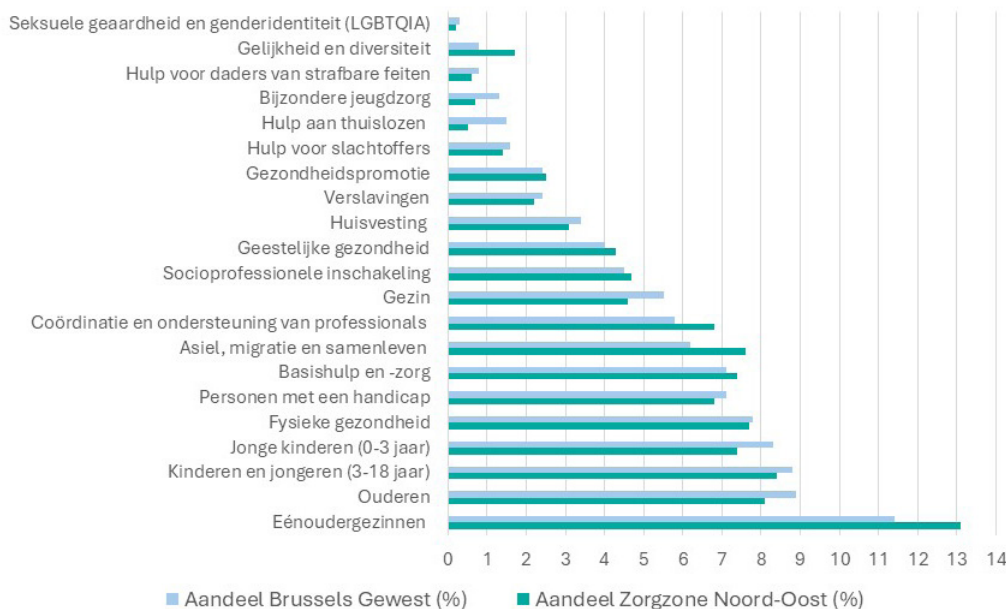
Dienstencategorieën

Rekening houdend met de verschillende overheidsniveaus die welzijns- en gezondheidsdiensten in de hoofdstad kunnen erkennen of subsidiëren (de federale overheid, het Gewest, de Franse, Vlaamse en gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies en de Franse en Vlaamse Gemeenschappen), telt Sociaal Brussel maar liefst 214 verschillende soorten diensten. Deze soorten diensten zijn gegroepeerd in 21 categorieën op basis van het type activiteit, het thema en de doelgroep.

Uiteraard kan een dienst actief zijn in meerdere categorieën, waardoor het totaal van de diensten per categorie hoger is dan het aantal diensten. Gemiddeld is een dienst in zorgzone Noord-Oost actief in 2,75 categorieën.

De verdeling van de diensten in zorgzone Noord-Oost over de verschillende categorieën wordt weergegeven in de volgende grafiek.

Welzijns- en gezondheidsdiensten per categorie (2024)

Categorie	Aantal diensten	Aandeel (%)	Aandeel in Brussels gewest (%)
Eenoudergezinnen	217	13.1	11.4
Ouderen	133	8.1	8.9
Kinderen en jongeren (3-18 jaar)	139	8.4	8.8
Jonge kinderen (0-3 jaar)	122	7.4	8.3
Fysieke gezondheid	127	7.7	7.8
Personen met een handicap	112	6.8	7.1
Basishulp en -zorg	123	7.4	7.1
Asiel, migratie en samenleven	126	7.6	6.2
Coördinaties en ondersteuning van de professionelen	113	6.8	5.8
Gezin	76	4.6	5.5
Socioprofessionele inschakeling	78	4.7	4.5
Geestelijke gezondheid	71	4.3	4.0
Huisvesting	51	3.1	3.4
Verslavingen	37	2.2	2.4
Gezondheidspromotie	42	2.5	2.4
Hulp voor slachtoffers	23	1.4	1.6
Hulp aan thuislozen	9	0.5	1.5
Bijzondere jeugdzorg	12	0.7	1.3
Hulp voor daders van strafbare feiten	10	0.6	0.8
Gelijkheid en diversiteit	28	1.7	0.8
Seksuele geaardheid en genderidentiteit (LGBTQIA)	3	0.2	0.3

Zoals je ziet, komt de verdeling van de diensten sterk overeen met de verdeling over het hele grondgebied van het gewest, met echter een lichte oververtegenwoordiging (in vergelijking met de gewestelijke verdeling) van diensten voor eenoudergezinnen en voor 'asiel, migratie en samenleven'.

Van de 214 verschillende soorten diensten zijn de volgende het best vertegenwoordigd in zorgzone Noord-Oost:

- Franstalige lokale of gewestelijke actoren voor sociale cohesie (80)
- Franstalige crèches, huizen voor het kind en initiatieven voor tijdelijke opvang (57)
- Nederlandstalige crèches en buitenschoolse opvangdiensten (29)
- Franstalige huiswerkhulp (Écoles de Devoirs) (25)
- Sociale-inschakelingsbedrijven (21)
- Rusthuizen voor ouderen, rust- en verzorgingstehuizen en serviceflats (29)
- Franstalige raadplegingen voor kinderen (14)
- Franstalige wijkgezondheidscentra (maisons médicales) (13)

Conclusies en beperkingen van de analyse

Op basis van de beschikbare gegevens kan het volgende worden vastgesteld:

Het dienstenaanbod in zorgzone Noord-Oost komt grotendeels overeen met wat we in het algemeen in het Brussels Gewest aantreffen. Zo vinden we er **16% van de beschikbare diensten en vertegenwoordigt de zorgzone ongeveer 16% van de bevolking**.

Er zijn 3,00 diensten per 1000 inwoners, wat iets lager is dan het gewestelijke aandeel (3,12). De verdeling van de diensten volgens de 21 categorieën die door Sociaal Brussel worden gehanteerd, is over het algemeen identiek aan de gewestelijke verdeling, met een lichte oververtegenwoordiging van diensten voor eenoudergezinnen en asiel, migratie en samenleven in vergelijking met het gewestelijke gemiddelde. Een aanzienlijk deel van de diensten is geconcentreerd in Sint-Joost-ten-Node.

Deze louter beschrijvende analyse moet met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd wegens de talrijke beperkingen ervan.

Ten eerste zijn de gebruikte gegevens afkomstig uit de database van Sociaal Brussel van eind februari 2024. Sommige gegevens kunnen achteraf zijn gewijzigd of aangevuld.

Ten tweede bevat Sociaal Brussel gegevens over diensten en vermeldt de website de meeste **individuele dienstverleners** niet. Het onderzoek naar het welzijns- en gezondheidsaanbod zou dus minstens moeten worden aangevuld met de vele individuele dienstverleners (artsen, verpleegkundigen, psychologen enz.) die uiteraard een belangrijke rol spelen in de begeleiding van begunstigden.

Ten derde wordt de locatie van de diensten gelinkt aan de zorgzones. Die locatie houdt niet noodzakelijk verband met hun **werkgebied**. Sommige diensten kunnen hun maatschappelijke zetel op een bepaalde plaats hebben en activiteiten uitvoeren tot ver buiten hun maatschappelijke zetel. Sommige diensten hebben een expliciet afgebakend werkgebied, andere niet. Bovendien kan het effectieve werkgebied (het geografische gebied waar ze invloed uitoefenen of publiek aantrekken (of 'catchment area')) zeer variabel zijn en zelfs de grenzen van wijken, gemeenten of zorgzones overschrijden.

Ten vierde bevat de hier voorgestelde analyse geen informatie over de **effectieve activiteit van de betrokken diensten**, de capaciteit van de dienst (bijvoorbeeld het aantal beschikbare medewerkers), de omvang van de dienst, zijn capaciteit op het vlak van toegankelijkheid of beschikbaarheid, en uiteraard nog minder over de effectieve praktijken en de kwaliteit van de ondersteuning. Het is duidelijk dat een grote dienst, zoals een ziekenhuis, niet vergelijkbaar is met een kleine buurtvereniging met twee voltijdse equivalenten. **Bijgevolg kan geen enkele informatie hier een antwoord geven op vragen over de afstemming van het bestaande welzijns- en gezondheidsaanbod op de behoeften van de bevolking van de zorgzone.** Ten slotte is het belangrijk te benadrukken dat Sociaal Brussel een tool is die werd ontworpen om mensen te helpen individuele diensten te vinden voor een bepaalde behoefte of problematiek. Hoewel met de tool ook het aanbod in een bepaald gebied kan worden geanalyseerd, zijn andere gegevens (bijvoorbeeld over de omvang van de dienst, het aantal plaatsen/de caseload per medewerker, de werkingscriteria, het aantrekkingsgebied, de doelgroep en de daadwerkelijke groep van de betrokken bevolking enz.) nodig om de analyse verder uit te diepen.